

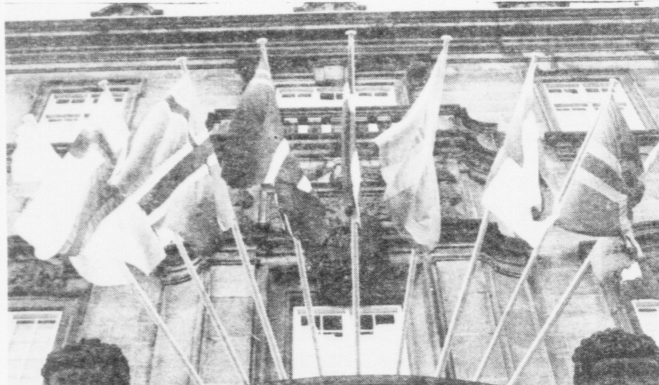
Føroyar — Norðurlond og Europa

Í hesi vikuni heldur Norðurlandaráð 40. setu sína. Henda hátíðarseta verður hildin í finska høvuðsstaðnum Helsingfors. Eisini úr Føroyum eru fleiri umboð. Tað eru fyrst og fremst tey bæði lögtingsvaldu umboðini, Jóannes Dalsgaard vegna samgonguflokkarnar og síðani Jógvan I. Olsen vegna andstöðuna. Harafturat luttaka fleiri landsstýrismenn: Jógvan Sundstein, Thomas Arabo, Jóannes Eidesgaard og John Petersen.

HØVUÐSMÁLID á hesi setuni er norðurlandska samstarvið eftir 1992 og europeisku perspektivini. Í hesum sambandi er týski samveldiskanslarin Helmuth Kohl boðin við sum gestarøðari.

MEN tað verða sjálvandi eisini mangir aðrir spurningar til viðgerðar á hesi setuni. Millum hesar kunnu nevnt: betran av vaksna-mannaútbúgvingum, fleiri pengar til norðurlandska menningargrunnin, ein útbúgvingarskipan fyri menning av betri sosialari tænastru, ein samstarvsætlan fyri fiskivinnu og ein norðurlandsk konventión fyri sosialari trygð.

AFTURAT hesum er ein rúgva av limauppsskotum, sum m.a. snúgvá seg um: viðkan av norðurlandsku arbeiðsmarknaðaravtaluni fyri at skapa eitt gott arbeiðslív, stimbran av vinnulívinum, menning av rættarlíga samstarvinum við baltisku londini, framtíðin hjá Eystursjónum, økt samskipti við sjónvarps- og útvarpsprogrammum.

EISINI skulu fleiri fyrispurningar svarast. Ein teirra er um dumping av kjarnorkuburturkasti.

NÓGVIR av umrøddu spurningum hava stóran áhuga fyri føroyingar eisini. Bæði hvat viðvikur framtíðari sosialari trygð og tænastru, umstøðurnar hjá arbeiðs- og fiskimonnum og síðani er tað tann stóri spurningurin um støðuna hjá Norðurlondum í einum framtíðar Europa. Her standa vit mitt í einum meldri, t.v.s. at fleiri av londunum vilja knýta seg tættari at EF-felagsskapinum, meðan onnur berjast ímóti so ella so.

FARA Svøríki, Finland og Noreg og møguliga eisini Ísland upp í EF, hvat verður so av okkum føroyingum, er stóri og aktuelli spurningurin fyri okkum, nú vit hava ringt við at fóta okkum nakra staðni: sum føroyingar, sum partur av Danmark, sum aftur er partur av EF o.s.fr. Stóri spurningurin fyri okkum er nettupp tilknýti til danska ríkið. Kunnu vit varðveita hetta tilknýti uttan at vit gerast tættari knýtt at EF, sum Danmark jú er partur av og alsamt verður tættari knýtt at! Verða vit tving-

að upp í EF so ella so orsakað av okkara ríkisrættarligu støðu, hvat verður tað eftir av Føroyum sum tjóð! Og fara øll hini norðurlondini upp í EF, er tað tað volapykk at standa uttan fyri — einsamallir!

SPURNINGARNIR eru nógvir og fyri Føroyar kanska serliga fløktir — júst út frá ríkisrættarligu støðu okkara. Kann tað t.d. hugsast — um búskapur okkara heilt kolapsar — at vit tað verða noydd til at fáa størri stuðul úr Danmark og at tað harvið eisini verða danir, sum í størri mun koma at avgera lagnu okkara — og her undir eisini støðu okkara til EF! Kann tað hugsast, at um vit koma undir fremmanda administratión og harimillum danska og EF-ska, at tað verður eitt krav, at vit fylgja við inn í EF, ja, rætt og slætt mugu innrætta okkum eftir nýggju umstøðunum!!!

TAÐ er ofta lættari at seta spurningar enn at finna svar. Men eingin ivi er um, at vit í Føroyum eiga at seta umrøddu spurningar og fáa eitt alment kjak um møgulig svar. Leygardagin varð skipað fyri eini almennari hoyring um Føroyar og EF í

sambandi við at MFS fylti 30 ár. Her sigst mangt áhugavert at vera komið fram og vónandi fer Sosialurin at fáa hendur á nøkrum av tilfarinum, soleiðis at vit kunnu brúka hetta sum karm um eitt slíkt kjak.

SPURNINGURIN um dálking av havinum við kjarnorkuburturkasti verður eisini umrøddur á hesi setuni hjá Norðurlandaráðnum. Og tað er so neyvast fyrstu ferð — og vónandi heldur ikki seinastu ferð. Tí hann hevur størri týdning fyri okkum, sum líva av fiski, enn nakrantíð. Bæði fyri vestan og fyri eystan verða vit kroyst. Ágangurin tykist bara at vaksa. Í Skotlandi ætla teir at goyma sera vandamikil kjarnorkuburturkast úr øllum heiminum — undir havbotninum. Ein kann bara ímynda sær avleiðingarnar fyri komandi ættarlið. Og somuleiðis vandarnar fyri okkum í dag, tá hugsað verður um at alt hetta burturkastið skal flytast við skipum til Skotlands, vestara partur Føroya til Europa. Og eystanfyri, frætta vit nú, hava russar í mong ár beint fyri sama slagi av burturkasti við at goyma tað á havbotninum. Vitandi, hvussu stóran týdning fiskiveiða okkara í Barentshavinum hevur fyri land og fólk, so er eisini her talan um eina álvarsliga hóttan við eystara partur Føroya til Asia.

JÚ vist hevur tað týdning fyri okkum at vera við á fundinum í Norðurlandaráðnum. Vónandi hava føroysku umboðini nógv at siga Føroya fólki, tá tey koma heim aftur av hesum fundum, soleiðis at kjakið í sjálvum Ráðnum kann verða ført víðari her heima hjá okkum sjálvum. Føroyar — Norðurlond og Europa er so sanniliga ein aktuellur spurningur fyri okkum her búleikast.

Lesarabrøv

Aling í Norðoyggjum (einaferð enn...)

Nú hevur verið nógv skrivað um hetta evnið í seinastuni, bæði til gamans og álvara.

Eg fari ikki at rippa upp í aftur nakað av tí, sum skrivað er, men gera nakrar heilt fáar viðmerkingar.

Tað hevur gingist ymskt hjá hvørjum einstøkum alara her norðuri. Onkur hevur koyrt væl, meðan annar kanska minni væl. Orsøkirnar kunnu vera mangar. Tað velst nógv

um hvat ár ein byrjaði. Og hvørjar lokalitetir ein fekk at virka á. Onkur hendina maður hevur fingið sersømdir líka frá byrjan — komin til skorin klæði — so har veit betur til.

Tað, sum vit siggja sum ein vanda í øllum hesum meldri er, at Bankarnir hyggja ov litið eftir tí »lokala« frá bygd til bygd, serliga nú arbeiðsloysi ger vart við seg, eisini her hjá okkum. At fáa púra

fremmandar menn inn á okkara øki, kann koma bankunum aftur um brekku. Serliga tá mett verður, at kvalifiserað arbeiðsmegi og leiðsla er í bygdini.

Øll kenna orðafellið »good will«. Men somu kanska gloyma, at hugtakið »bad will« yvirhøvur finnst. Tað vildi verið lög, um bankarnir »keyptu« sær hetta seinasta, av berum gálóysni. Japanesarar-

nir eru kendir fyri at brúka vápnid »den tavse modstand«. Júst líknandi viðurskipti og onnur við, vilja bankarnir meta frá teim lokalu myndugleikunum (kommunum osfr.) við at senda fremmandar til bygdar. Og bygdarmennir svøla.

Í hesum viðfangi hugs eg, at teir ungu banka-stjórnarnir skuldu fregnast eftir hvat ið Heðin Brú metti um búrvinnu, og

hvussu vandamikil hesin kundi verða, tá hann bleiv kroystur upp í ein krók.

Per keypmaður vildi læraranum einki ilt, — ja hann segði enttá bart út við læraran, at hann var heldur ikki óvinur hansara, men hann mátti burtur higan, tí hann stóð honum í vegin.

Faktiskt einasta treyt, at hann (lærarin) fór av bygdini.

SO álvarsamt og trup-

ult kann tað eisini blíva hjá einum avbygdarmanni við á troka seg inn á rókina, har búrvinnur situr. Hetta skulu bankarnir ikki gloyma.

Norðoyingur.